

แนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตตำบลคูจาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว
จังหวัดยโสธร

Guidelines to Solve the Problems of the Teenager's Violence at Kuchan Sub-
district, Kham Khuean Kao District, Yasothon Province

มรกต ศรีโชค¹ และ มาลี ไชยเสนา²

¹สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 34000

E-mail: morgthiloang2 @ gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตตำบลคูจาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขการใช้ความรุนแรงของเยาวชน ในเขตพื้นที่ตำบลคูจาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียนเยาวชน จำนวน 20 ราย ผู้ปกครองเยาวชน จำนวน 5 ราย ผู้นำหมู่บ้านในเขตตำบลคูจาน 12 หมู่บ้าน จำนวน 12 ราย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลคูจาน จำนวน 3 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้สำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลจากบุคคลโดยแบ่งเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ระดับบุคคลสำหรับเยาวชน ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ระดับครอบครัวสำหรับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคูจาน เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน และผู้ปกครอง การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การบันทึกภาคสนามหรือการบันทึกปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัย เป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มด้วยตนเองโดยมีการใช้เครื่องบันทึกเสียง การจดบันทึก และการถ่ายภาพ รวมทั้งใช้แบบสอบถามรายบุคคลในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตตำบลคูจาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธรแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1. ระดับบุคคล ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีจากครอบครัว และเยาวชนบางคนได้รับพฤติกรรมมาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ การถูกพ่อแม่ตามใจมาตั้งแต่เด็ก การใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนเป็นหลัก ทำอะไรตามกลุ่มเพื่อน ชอบเอาชนะกลุ่มอื่น 2. ระดับครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เพราะมีสาเหตุมาจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองปล่อยปละละเลย ไม่มีการตักเตือนถึงผลกระทบจากการใช้ความรุนแรง เยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดและถูกคาดหวังมากเกินไปจะทำให้เยาวชนเกิดความกดดัน และกลุ่มเยาวชนที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีการใช้ความรุนแรงเป็นประจำทำให้เยาวชนกระทำความเสียหายแบบ 3. ระดับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัญหาที่เกิดจากเยาวชนรุ่นก่อนหน้า เป็นการกระทำต่อเนื่องจากเยาวชนรุ่นพี่ที่สร้างปัญหาไว้ และผู้ปกครองหรือผู้นำชุมชนสนับสนุนการกระทำผิดของเยาวชน โดยการปกป้องการกระทำผิดจากการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในหมู่บ้านตนเองจากหมู่บ้านอื่น

แนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนตำบลคูจาน มีดังนี้คือ ครอบครัวหรือผู้ปกครองควรเอาใจใส่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในการปกครองไม่ปล่อยปละละเลยให้เด็กประพฤติในสิ่งที่ไม่ดีจนติดเป็นนิสัยไม่ตามใจเด็กจนเกินไป ควรฝึกให้เด็กรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก เมื่อทำผิดควรลงโทษตามความผิดเพื่อให้เด็กได้จดจำสถานศึกษาควรอบรมดูแลให้เข้มงวดมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงไปในทางที่ไม่ดี ควรสร้างจิตสำนึกให้

คนในชุมชนรู้จักรักและสามัคคีกันให้มากขึ้น องค์กรในชุมชนควรสร้างกฎกติกาหรือระเบียบของชุมชนในการใช้ความรุนแรงได้รับทราบถึงผลที่เกิดจากการกระทำความรุนแรง เพื่อการออกเป็นระเบียบสำหรับการรักษาความสงบภายในชุมชนร่วมกัน ให้ชุมชนได้มีแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน

คำสำคัญ: วัยรุ่น ความรุนแรง พฤติกรรมเสี่ยง

Abstract

The research aimed to study guidelines to solve the problems of the teenager's violence at Ku chan sub-district, Kham Khuean Kaeo district, Yasothon province. The qualitative study was used to investigate the problems and find guidelines to solve the problems of the violence among youth in the area of Ku chan sub-district, Kham Khuean Kaeo district, Yasothon province. The target groups were divided into 3 groups: teenagers 20 person, teenagers parents 5 person, the leaders from 12 villages 12 person, the administrators, and the officers in Ku Chan sub-district administrative organization 3 person. The instrument used to collect data was the interviews. The data were analyzed by using the analysis content and reported in the descriptive presentation.

The results from the study on the problems of the teenager's violence at Kuchan sub-district, Kham Khuean Kaeo district, Yasothon province is divided into three levels. 1. The individual level results were found. indicated that some teenagers who had the violent problems did not receive good parenting from their families, some of them were spoiled from parenting since they were in the childhood, some of them lived with their friends and followed what their friends did, and some of them liked to make their groups to be the winners from the other groups. 2. The results showed that family. Youth who have violent behavior It is caused by a parent or guardian neglect no warning of the consequences of the violence the youth who have been strict parenting and was expecting too much pressures to make our youth and young their parents with the violence on a regular basis. Cause actions mimic. 3. The results showed that in the community. There were the problems that were from their previous generation and the problems were passed on to the current generation continuously. In addition, there were the problems from the governors and the leaders of the villages who always supported the teenager criminals by protecting them from the violence created by the teenagers in the villages and other villages.

Guidelines to solve the problems of the teenagers' violence in Ku Chan sub-district were that the families or guardians should pay attention in parenting the children. They should not neglect the children because the children could behave in the bad habits. Moreover, they should not spoil their children. They should teach their children to know what was right or wrong. When their children made mistakes, they should be punished to make them keep in minds in doing the right things. Furthermore, the teenagers should be taught from their schools seriously about the problems of the violence, especially the teenagers in the high risk to create the violence. People in the communities should be taught to be aware of living with other acquaint people happily

and to harmonize each other. The organizations in the communities should make the rules or policies to punish someone who create the violence in the community clearly and the rules or the policies should be used to keep the communities in pace.

Keywords: Teen Age's, Violence, Risk Behavior

บทนำ

ปัญหาความรุนแรงเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความรุนแรงหมายถึงการที่บุคคลใช้กำลังทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บ การทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น หรือการข่มขู่ว่าจะทำลายผู้อื่นให้ได้รับบาดเจ็บ ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมการใช้อำนาจในการบังคับควบคุม หรือข่มขู่ให้เกิดความกลัว เช่น การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน และทารุณกรรมทางด้านจิตใจ ประเภทของความรุนแรงแบ่งไว้ในเบื้องต้นเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความรุนแรงต่อตนเอง (Self-Directed Violence) หมายถึง ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากบุคคลกระทำต่อตนเอง

2. ความรุนแรงระหว่างบุคคล (Interpersonal Violence) หมายถึง ความรุนแรงที่กระทำโดยบุคคลอื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่น เช่น ความรุนแรงต่อเด็ก ความรุนแรงระหว่างสามีภรรยา และความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ

3. ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (Collective Violence) หมายถึง ความรุนแรงที่กระทำโดยกลุ่มบุคคล กลุ่มใหญ่ เป็นความรุนแรงที่เกิดจากรัฐหรือประเทศ ซึ่งอาจเป็นการใช้ความรุนแรงโดยแอบแฝงอยู่ในรูปของการใช้กฎหมายทางสังคม เป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดผลเสียต่อบุคคลและความไม่เท่าเทียมกันหรือเลือกปฏิบัติระหว่างเพศ เป็นต้น (องค์การอนามัยโลก WHO 2006: 23-24)

ปัจจุบันปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรีมีเพิ่มมากขึ้นโดยส่วนใหญ่เด็กที่ตกเป็นเหยื่อการข่มขืนมากที่สุดเป็นเด็กที่อายุต่ำกว่า 16 ปี โดยบุคคลที่ทำร้ายเหล่านี้เป็นคนใกล้ชิดหรือเพื่อน รองลงมาคือคนในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ญาติ เป็นต้น

วัยรุ่นเป็นวัยที่สำคัญมากของชีวิตเพราะเป็นวัย “หัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต” ซึ่งถือเป็นช่วงที่ต้องปรับตัวมากที่สุด สังคมมักคาดหวังว่าวัยรุ่นควรมีการปรับตัวและ

พัฒนาตนเองให้เป็นคนที่ดีของสังคม ในขณะที่ปัจจุบันระบบการสื่อสารรวดเร็วและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย จึงเป็นสาเหตุทำให้เยาวชนเลียนแบบและทำตามสื่อต่างๆ สื่อจึงมีอิทธิพลต่อเยาวชนเป็นอย่างมาก เยาวชนเมื่อประสบพบเจอกับปัญหาต่างๆ ส่วนใหญ่มักปรึกษาเพื่อน เชื่อเพื่อนเพราะคิดว่าเพื่อนเป็นที่พึ่งให้แก่ตนได้ทั้งหมด เป็นความคิดที่ผิด ความจริงแล้วเมื่อเกิดปัญหาคนที่ควรไปขอคำปรึกษาคือ พ่อ แม่ เพราะพ่อแม่เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเรามากที่สุดและสามารถให้คำปรึกษาได้ทุกอย่าง ถ้าจะวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นในขณะนี้ คงจะมีสาเหตุมาจากหลายๆ ด้าน ทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ของวัยรุ่น สภาพครอบครัว สภาพสังคมต่างๆ ที่เป็นตัวหล่อหลอมพฤติกรรมของวัยรุ่นผ่านสื่อต่างๆ ทั้งภาพยนตร์ ทีวีโอ เกมส์ ที่ล้วนมีผลต่อความรุนแรง เข้าไปอยู่ในจิตใต้สำนึก โดยที่เขาเองก็ไม่รู้ตัว ปัญหาความรุนแรงของวัยรุ่นในสังคมไทยปัจจุบัน มีจำนวนมากขึ้น ดังที่เห็นในข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป เช่น เด็กนักเรียนอาชีวะยกพวกตีกัน เด็กวัยรุ่นใช้ปืนยิงกัน และยิงตัวตาย กลุ่มเด็กวัยรุ่นรุมข่มขืนเด็กผู้หญิง มีการใช้อาวุธที่รุนแรงและอันตราย เช่น มีด ปืน วัตถุระเบิด

ปัญหาความการใช้ความรุนแรงของเยาวชนนั้น ถือเป็นปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งในชุมชนตำบลกุ้งจาน เป็นปัญหาที่สืบเนื่องกันมาเป็นเวลายาวนานรุ่นต่อรุ่น ลักษณะปัญหาก็คือการที่วัยรุ่นของแต่ละหมู่บ้านเกิดการไม่ชอบพอกันหรือไม่พอใจกัน ไม่ชอบหน้ากัน ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่งได้เริ่มก่อตัวขึ้นมาจากสถานศึกษาที่วัยรุ่นไปศึกษาอยู่และทำให้เกิดปัญหาหลุกหลามบานปลายขยายจากที่โรงเรียนเข้าสู่ในหมู่บ้าน จากกรณีปัญหากันในสถานศึกษามีการทำชกต่อยใช้กำลังตัดสินปัญหาไปจนถึงการทำร้ายร่างกายโดยใช้ความรุนแรงหรือการยกพวกตีกัน รุมทำร้ายผู้อื่น และปัญหาเหล่านี้ก็จะไม่จบสิ้นเมื่อมีการ

ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาแล้วฝ่ายที่แพ้ก็จะหาเวลา และโอกาสในการที่จะเอาชนะให้ได้ จึงทำให้ปัญหาวนเวียนอยู่ในหมู่บ้านอย่างไม่จบสิ้น

ตำบลภูพานั้นมีงานเทศกาลประจำปีระดับหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน รวมทั้งมีงานระดับตำบลเป็นประจำทุกปี ในงานแต่ละงานก็จะมีมหรสพมาแสดงเป็นประจำ วิทยุรุ่นก็ถือโอกาสในการจับกลุ่มกันเพื่อแสดงว่ามีพักพวก เยอะสามารถทำอะไรก็ได้ก็เป็นสาเหตุทำให้วิทยุรุ่นอีกกลุ่มหนึ่งเกิดความไม่พอใจเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาและใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา รวมทั้งการรวมกลุ่มเพื่อตีมีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ต่างๆ ก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้วิทยุรุ่นเกิดมีสถานะอารมณ์ที่ไม่ปรกติ ขวบนทะเลาะก่อเหตุวิวาทกับคนอื่นได้โดยง่าย และปัญหาเหล่านี้ก็จะเหมือนวงเวียนที่ไม่จบสิ้น เมื่องานนี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะ ฝ่ายที่แพ้ก็จะรอการเอาชนะในงานครั้งต่อไป ส่วนใหญ่จะเป็นการแบ่งแยกของวิทยุรุ่นแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งโดยมากจะไม่ชอบพอกัน เป็นเหตุให้มีการใช้ความรุนแรงอยู่เป็นประจำ เมื่อวิทยุรุ่นหมู่บ้านหนึ่งผ่านเข้าไปในพื้นที่ของอีกหมู่บ้านหนึ่ง เหล่านี้ก็กลายเป็นปัญหาของผู้นำของหมู่บ้านในการแก้ไขปัญหา เพราะนอกจากตัวของเด็กหรือวิทยุรุ่นจะมีปัญหาแล้ว ยังส่งผลทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กแต่ละคนนั้นเกิดการเกลียดชังกันไปด้วย กลายเป็นปัญหาของผู้ใหญ่ในชุมชนอีกด้วย ก่อให้เกิดการขัดแย้งในชุมชน การแตกความสามัคคีในชุมชน ซึ่งบางเรื่องก็เกิดจากสาเหตุอันเล็กน้อยของเยาวชนในชุมชนเอง และไม่ได้รับการเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาจากผู้ใหญ่อย่างจริงจัง ปล่อยให้เรื่องผ่านไปตามเวลาโดยคิดว่าจะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น แต่กลับตรงกันข้ามเมื่อยิ่งปล่อยให้ไปเป็นเวลานานกลับกลายเป็นการสะสม ปัญหาเล็กน้อยก็ทวีความรุนแรงขึ้นจึงทำให้เกิดปัญหาใหญ่ในชุมชนตามมา ภายหลัง เมื่อเกิดปัญหากับผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองของเด็กในชุมชนแล้ว ผู้ที่จะเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาก็คือผู้นำของชุมชนหรือผู้ใหญ่บ้านของแต่ละหมู่บ้านก็จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาระหว่างหมู่บ้าน แต่ในบางปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นผู้นำก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหามาได้ตรงจุดหรือแก้ไขแบบไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีเหตุผลในทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น ในบางปัญหาแม้ว่าฝ่ายที่ผิดจะเป็นลูกบ้านของตนแต่ผู้นำก็จะออกมาปกป้องไม่ให้ลูกบ้านของ

ตนได้รับโทษหรือให้ได้รับโทษน้อยที่สุดเนื่องจากบุคคลนั้นเป็นฐานเสียงหรือคะแนนเสียงในการเลือกตั้งตนเองเข้ามาเป็นผู้นำหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งก็นับว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกแยกของผู้นำในชุมชนรวมถึงประชากรในชุมชนด้วย เป็นผลทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งการบริหารจัดการชุมชนโดยรวมในอนาคตอีกด้วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ระดับความรุนแรงของปัญหาเยาวชนในชุมชนมีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ มีความต่อเนื่องของปัญหาจากรุ่นสู่รุ่น ผู้ศึกษาเป็นผู้ที่ได้มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับเยาวชนตำบลภูพาน จึงมีความสนใจที่จะการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในตำบลภูพาน โดยคาดว่าจะงานวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการใช้ความรุนแรงของเยาวชน รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้นำในชุมชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเยาวชนที่ใช้ความรุนแรง เพื่อนำผลการวิจัยและข้อมูลที่ได้ในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนตำบลภูพาน อำเภอคำชะอี จังหวัดยโสธร ทั้งนี้เพื่อช่วยแก้ไขปัญหามาของเยาวชนที่ประพฤติผิดหรือกระทำผิดให้ประพฤติหรือกลับตนเป็นคนดีได้ และปัญหาการใช้ความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในภายหน้าก็ย่อมจะลดจำนวนลง เป็นผลให้ชุมชนตำบลภูพานได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความรักและสามัคคี มีความสงบสุขและความปลอดภัย และสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นต้นแบบของการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนของตำบลใกล้เคียงได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตตำบลภูพาน อำเภอคำชะอี จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนตำบลภูพาน อำเภอคำชะอี จังหวัดยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มนักเรียนและเยาวชนจำนวน 20 ราย 2. ผู้นำหมู่บ้านในเขตตำบลภูพาน 12

หมู่บ้าน จำนวน 12 ราย 3. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลภูจาน จำนวน 3 ราย และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูจาน จำนวน 1 ราย ผู้ปกครองเยาวชน จำนวน 5 ราย รวมเป็น 9 ราย

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตตำบลภูจาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1. ระดับบุคคล 2. ระดับครอบครัว

พื้นที่ในการศึกษา คือ พื้นที่ในเขตตำบลภูจาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ซึ่งประกอบไปด้วยพื้นที่หมู่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านภูจาน หมู่ที่ 2 บ้านภูจาน หมู่ที่ 3 บ้านสมบุรณ์พัฒนา หมู่ที่ 4 บ้านหนองกบ หมู่ที่ 5 บ้านงิ้ว หมู่ที่ 6 บ้านนาเวียง หมู่ที่ 7 บ้านคำศิริ หมู่ที่ 8 บ้านหนองกบ หมู่ที่ 9 บ้านโคกไก่อ หมู่ 10 บ้านหนองเสียว หมู่ที่ 11 บ้านนาเวียง และหมู่ที่ 12 บ้านชัยมงคล ซึ่งมีสถานศึกษาในเขตจำนวน 4 แห่ง แยกเป็นระดับประถมศึกษา 2 แห่ง ระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง และโรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่ง มีจำนวนนักเรียนรวมกันแล้วประมาณ 800 คน

การศึกษาเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตตำบลภูจานอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ในครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษารูปแบบปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชน รูปแบบการการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตพื้นที่ตำบลภูจาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แบบไม่เป็นทางการ โดยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ละคนตามสถานที่ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การบันทึกภาคสนามหรือการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เนื้อหา (Synthesis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตตำบลภูจาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร สรุปสาระสำคัญไว้ดังนี้

1.1 ระดับบุคคล ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เพราะได้รับการชักชวนจากกลุ่มเพื่อน และต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง 654 จากเลียนแบบการตีกันตามข่าวคราวในชุมชน โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรง ได้แก่ ความสนใจในการรับสื่อที่นำเสนอเนื้อหาความรุนแรง ซึ่งในปัจจุบันเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นหลังจากรับชมสื่อต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสาระก้าวร้าวรุนแรงมากกว่าเด็กและวัยรุ่นที่ไม่ได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาสาระก้าวร้าวรุนแรง ดังนั้นทางสถานศึกษา และครอบครัวควรสนับสนุนให้วัยรุ่นเลือกรับสื่อที่เหมาะสมกับอัตภาพของตน จะทำให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยการเลือกชมเฉพาะสื่อที่ให้ข่าวสาร ให้ความรู้ และทำให้เกิดความคิด เพิ่มคุณภาพและคุณค่าใส่ตัวผู้รับ (สุพรรณ นาคะปรีชา 2553: 122) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุซาวดี โคตรคำภา (2554: 88) ที่ศึกษาและพบว่า เยาวชนมีความต้องการการยอมรับจากเพื่อน คือ เมื่อเข้าไปในกลุ่มเพื่อนแล้วต้องตีกันตามเพื่อน ยิ่งหากตีหรือทำร้ายร่างกายคู่อริได้มากเพื่อนก็จะยิ่งยอมรับและเมื่อมีเรื่องที่จะต้องใช้พฤติกรรมความรุนแรงเพื่อนก็จะนึกถึงเป็นคนแรก

1.2 ระดับครอบครัว ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เพราะมีสาเหตุมาจากการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมองว่าพฤติกรรมเหล่านี้เมื่อโตขึ้นนักเรียนจะเลิกพฤติกรรมเหล่านี้ไปเอง และไม่รู้สึกว่าการตีที่นักเรียนแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่รุนแรง ปล่อยปละละเลย ไม่มีการตักเตือนบอกถึงผลเสียที่จะตามมา กลุ่มเป้าหมายที่บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูอย่างเข้มงวด คาดหวังกับนักเรียนมากเกินไปและนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นทำให้นักเรียนเกิดความกดดัน และกลุ่มเป้าหมายที่พ่อแม่ผู้ปกครองทะเลาะกันเป็นประจำทำให้นักเรียนไม่รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ ซึ่งเด็กจะกระทำตามเหมือนเป็นเรื่องปกติ

ธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2552: 104) ที่ศึกษาแล้วพบว่า บุคคลที่ประพฤติตัวดีนั้นต้องเริ่มจากครอบครัว โดยการสร้างสัมพันธ์ภาพของสมาชิกในครอบครัวโดยการวางแผน และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้สัมพันธ์ภาพนั้นตอบสนองความต้องการของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความรัก ความรู้สึกรักว่ามีคุณค่า มีศักดิ์ศรีที่ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้สัมพันธ์ภาพคงไว้ซึ่งความยืนยาว และในส่วนของความอิสระในการตัดสินใจเรื่องในครอบครัวที่มีระดับต่ำนั้น สมาชิกในครอบครัว ตระหนักถึงการเคารพสิทธิและความเป็นตัวของตัวเอง สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในเรื่องสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวนั้นก็คือ การรู้จักตนเอง การรับรู้ความเป็นจริงซึ่งนำไปสู่การยอมรับตนเอง รู้ในข้อบกพร่องและส่วนที่ดีของตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถยอมรับผู้อื่นได้ ไม่มองสมาชิกในครอบครัวตัวเองไปในแง่ร้าย ซึ่งคุณลักษณะที่กล่าวมานั้น จะช่วยเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกครอบครัวให้เป็นไปในทางที่ดีหรือแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อุซาวดี โคตรคำภา (2554: 92) กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด เนื่องจากว่า อยากให้กลุ่มเป้าหมายเป็นไปตามที่บิดามารดาคาดหวังเอาไว้หรือต้องการให้กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมเหมือนกับพี่น้องคนอื่นทำให้กลุ่มเป้าหมายกลายเป็นคนสองบุคลิกคือเมื่ออยู่กับครอบครัวจะทำตัวดีเรียบร้อยแต่เมื่อไม่ได้อยู่กับครอบครัวจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดี และไม่กล้าเปิดเผยเรื่องราวส่วนตัวให้คนในครอบครัวฟังได้ทุกอย่าง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นใดๆ หลายครั้งกดดันจนต้องระบายอารมณ์ด้วยการทำร้ายร่างกายตนเองหรือคนที่อ่อนแอกว่า

2. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนตำบลกุ้งจัน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ประเด็นที่น่าสนใจในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเยาวชนตำบลกุ้งจัน คือประเด็นด้านครอบครัวและด้านชุมชน ซึ่งจากผลการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า

1. ด้านครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญสถาบันแรกที่มีผลต่อพฤติกรรมของเยาวชน เมื่อเยาวชนได้รับรู้พฤติกรรมต่างๆ จากบุคคลในครอบครัวก็จะนำมาประพฤติตามโดยความเคยชิน พ่อแม่ ผู้ปกครองควรดูแล

เอาใจใส่ในพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่อายุน้อยๆ อย่างใกล้ชิด ลงโทษเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง

2. ด้านชุมชนที่กลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่สมาชิกในชุมชนมีพฤติกรรมเช่นเดียวกันทั้งชุมชนและไม่มีใครได้รับบทลงโทษทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่เกรงกลัวต่อการกระทำผิดผู้นำชุมชนหรือคนในชุมชนควรช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของสมาชิกวัยเยาว์ในชุมชน

ชุมชนมักจัดงานมหรสพต่างๆ ในชุมชนทำให้กลุ่มเป้าหมายได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง มีการมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนจำนวนมาก ผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชนควรตั้งกฎเกณฑ์เมื่อมีทะเลาะหรือตีกันในงานมหรสพ

ในส่วนของสถานศึกษาก็ต้องดูแลเอาใจใส่เด็กให้มากขึ้น โดยเฉพาะเด็กเยาวชนที่มีปัญหาหรือมีพฤติกรรมเสี่ยงไปในทางที่ผิด ควรดูแลอย่างใกล้ชิดและติดต่อพูดคุยกับผู้ปกครองของเด็กสม่ำเสมอ ชุมชนเองก็ต้องให้ความร่วมมือต่อกันด้วยดี องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องมีการดำเนินการอบรมสร้างจิตสำนึก จัดการอบรมและประชาสัมพันธ์ถึงโทษและผลเสียที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงสำหรับให้เยาวชนได้เรียนรู้ การสร้างความตระหนักในการอยู่ด้วยกันอย่างสามัคคีในชุมชน และสร้างกฎกติกาหรือระเบียบของชุมชนในการใช้ความรุนแรงได้รับทราบ โดยมีแนวทางของระเบียบที่ชัดเจนเพื่อการออกเป็นระเบียบสำหรับการรักษาความสงบภายในชุมชนตำบลกุ้งจันร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ (สุรีย์ กาญจนวงศ์ อ้างถึงใน รัตทิพร เพชรรัตน์ 2550: 159) ที่ว่า สิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยสามารถมีส่วนร่วมสร้างหรือลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นของวัยรุ่นได้ ถ้าสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยมีสถานการณ์ใช้ความรุนแรงก็สามารถเพิ่มพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของผู้อื่นต่อวัยรุ่นได้ เนื่องจากบุคคลอยู่ในสิ่งแวดล้อมแบบใดก็จะเกิดความเคยชินกับสิ่งแวดล้อมแบบนั้น ถ้าสิ่งแวดล้อมที่วัยรุ่นอาศัยอยู่มีระเบียบแบบแผนอันดีงามวัยรุ่นก็จะได้รับแบบอย่างที่ดีเหล่านั้นไปเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติด้วย

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัญหาการใช้ความรุนแรง
 เยาวชนในเขตตำบลภูจาน อำเภอคำเขื่อน
 แก้ว จังหวัดยโสธร เกิดจากเด็กที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยง
 ดูที่ดีจากครอบครัวหรือผู้ปกครอง และเด็กบางคนได้รับ
 พฤติกรรมมาจากการเลี้ยงดูจากพ่อแม่การถูกพ่อแม่ตามใจ
 มาตั้งแต่เด็กจนเคยชิน การใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนเป็นหลัก
 ทำอะไรตามกลุ่มเพื่อน ชอบเอาชนะกลุ่มอื่น และเป็น
 ปัญหาที่เกิดจากเยาวชนรุ่นก่อนหน้า และการกระทำ
 ต่อเนื่องจากเยาวชนรุ่นพี่ที่สร้างปัญหาไว้ อีกทั้งผู้ปกครอง
 หรือผู้นำชุมชนสนับสนุนการกระทำผิดของเด็กและ
 เยาวชนโดยการปกป้องการกระทำผิดจากการใช้ความ
 รุนแรงของเยาวชนในหมู่บ้านตนเองจากหมู่บ้านอื่น

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความ
 รุนแรงของเยาวชนตำบลภูจาน อำเภอคำเขื่อน
 แก้ว จังหวัดยโสธร นั้น สิ่งสำคัญประการแรกคือ
 ครอบครัวหรือผู้ปกครองควรเอาใจใส่ในการอบรมเลี้ยงดู
 เด็กที่อยู่ในการปกครองอย่างจริงจัง ไม่ปล่อยปละละเลยให้
 เด็กประพฤติในสิ่งที่ไม่ดีจนติดเป็นนิสัย แล้วแก้ไขยากใน
 ภายหลัง ไม่ตามใจเด็กจนเกินไป ควรฝึกให้เด็กรู้ว่าอะไร
 ผิดอะไรถูก เมื่อทำผิดควรลงโทษตามความผิด

ในส่วนของโรงเรียนหรือสถานศึกษาควรอบรม
 ดุแลให้เข้มงวดมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยง
 ในทางที่ไม่ดี ประสานงานติดต่อกับผู้ปกครองของเด็กให้
 มากขึ้น

ด้านชุมชนควรสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนรู้จัก
 รักและความสามัคคีกันให้มากขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนที่มี
 พฤติกรรมเสี่ยง โดยจัดกิจกรรมในชุมชนร่วมกัน จัดเวที
 สัญจร อบรมและประชาสัมพันธ์ถึงโทษและผลเสียที่เกิด
 จากการใช้ความรุนแรงของเยาวชน เพื่อสร้างจิตสำนึก
 และตระหนักในการอยู่ด้วยกันอย่างสามัคคีและประโยชน์
 ร่วมกัน ควรสร้างกฎกติกาหรือระเบียบของชุมชนโดยมี
 แนวทางของระเบียบที่ชัดเจน เพื่อการรักษาความสงบ
 ภายในชุมชนร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลภูจาน ควรเป็น
 องค์กรหลักในการจัดแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้
 ความรุนแรงของเยาวชนในเขตตำบลภูจาน
2. ควรมีนโยบายและโครงการจัดเวทีสัญจร
 อบรมและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการ
 ใช้ความรุนแรง เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนอย่าง
 ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหา
 การใช้ความรุนแรงของเยาวชนในเขตองค์การบริหารส่วน
 ตำบลภูจาน เปรียบเทียบกับองค์การบริหารส่วนตำบล
 อื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาเจาะลึกในกลุ่มครอบครัวที่
 เยาวชนมีปัญหาโดยละเอียด

3. ควรมีการศึกษาในเรื่องของอิทธิพลของสื่อต่างๆ ที่มี 656
 ต่อการเกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียนหญิง
กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.มาลี ไชยเสนา ซึ่งได้
 กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำทุกขั้นตอนของกระบวนการ
 ทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบคุณผู้ร่วมงาน
 ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยให้การศึกษา
 อีสรระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ. การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบ

ต่อการใช้ความรุนแรงในครอบครัวของชุมชน
 แขวงวัดท่าพระ. งานวิจัย: วิทยาลัยเทคโนโลยี
 สยาม, 2552.

รพีพร เพชรรัตน์. พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อ

ผู้อื่นของวัยรุ่นในเขตอำเภอเมืองจังหวัด

สงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
 นครปฐม: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร, 2550.

สุวพรรณ นาคะปรีชา. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม

**ความรุนแรงของนักศึกษาสายอาชีพจังหวัด
เชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา. เชียงใหม่:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553.

อุษาวดี โคตรคำภา. **พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง
ในกลุ่มนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษา.**
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม:
สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2554.